

Til
Sjøfartsdirektoratet

Vår dato: 11.09.2026
Deres referanse: 2023/102365-5

Høringssvar- forslag til ny forskrift om løfteinnretninger, løst løfteutstyr og løfteoperasjoner på skip

Sjømat Norge viser til Sjøfartsdirektoratets høring av forslag til ny forskrift om løfteinnretninger, løst løfteutstyr og løfteoperasjoner på skip.

Sjømat Norge er landsforeningen for fiskeri- og havbruksnæringen. Vi er Norges største sjømatorganisasjon, og dekker hele verdikjeden fra fjord til bord. Organisasjonen representerer rundt 1000 medlemsbedrifter med omtrent 22.000 ansatte tilknyttet sjømatnæringen.

Forslaget innebærer en viktig modernisering av regelverket og en tilpasning til dagens teknologi og standarder. Sjømat Norge støtter hovedretningen i arbeidet, herunder målsettingen om et høyt sikkerhetsnivå og et mer funksjonsbasert regelverk. Forslaget innebærer samtidig konsekvenser for havbruksnæringens fartøyflåte, og det er etter vårt syn avgjørende at de endelige reglene utformes på en måte som er risikobasert, forholdsmessig og tilpasset den faktiske driften om bord på fartøy i havbruksnæringen. Vi imøteser en nærmere dialog om dette før endelig fastsetting av regelverket.

Behov for proporsjonalitet

Havbruksnæringen benytter en svært sammensatt fartøyflåte, fra mindre servicefartøy og arbeidsbåter til større brønnbåter, fôrfartøy og servicefartøy. Mange av de mindre fartøyene opererer i beskyttede farvann, utfører standardiserte løfteoperasjoner og benytter løfteinnretninger med begrenset kapasitet. Regelverket bør i større grad ta hensyn til disse forskjellene.

Sjømat Norge er bekymret for at flere av de foreslåtte kravene i praksis vil gi samme regulering av små arbeidsbåter i havbruk som av større fartøy med mer komplekse løfteoperasjoner. Dette gjelder spesielt krav knyttet til:

- kompetansebevis for kranførere,
- bruk av sakkyndig virksomhet ved årlige kontroller,

Selv om hvert enkelt tiltak kan være begrunnet i sikkerhetshensyn, må den samlede belastningen vurderes opp mot risikoen virksomheten faktisk representerer.

Alternative krav for fartøy i havbruksnæringen må videreutvikles

Sjømat Norge er positive til at Sjøfartsdirektoratet foreslår å videreføre særregelen for lasteskip i havbruksnæringen i § 40, slik at dekkskraner under nærmere vilkår kan brukes istedenfor kraner som i den nye forskriften er definert som offshorekraner. Direktoratet begrunner dette med dagens operasjonsmønster og løfteoperasjoner i havbruksnæringen, en vurdering vi støtter.

Etter vårt syn er dette et godt eksempel på et regelverk som tar utgangspunkt i faktisk risiko og operasjonell virkelighet. Samtidig mener vi at den samme tilnærmingen bør legges til grunn også på andre områder av forskriften.

Sjømat Norge ber derfor om at det vurderes:

- egne, forenklede kontrollordninger for mindre havbruksfartøy,
- mulighet for at årlige kontroller på mindre fartøy kan utføres av kompetent personell i virksomheten, eventuelt kombinert med periodisk ekstern kontroll,
- differensierte kompetansekrav basert på løftekapasitet og løfteinnretningens kompleksitet og

Særlig om mindre arbeidsbåter

For de mindre arbeidsbåtene i havbruksnæringen vil krav om G20-opplæring for alle kranførere og årlige kontroller utført av sakkyndig virksomhet kunne medføre betydelige kostnader og praktiske utfordringer. Høringsnotatet viser selv til at opplæringskostnader og kontrollkostnader kan bli betydelige for næringen.

Sjømat Norge mener at det bør vurderes tilsvarende risikobaserte tilnærminger som foreslås for fiskefartøy under 15 meter, hvor regelverket åpner for alternative løsninger basert på fartøystørrelse og løftekapasitet.

For mindre fartøy i havbruksnæringen bør det derfor vurderes om det kan etableres egne unntak for kompetansebevis, basert på fartøystørrelse, kranens løftekapasitet og at løfteinnretningene er enklere i bruk, sammenliknet med mere komplekse løfteinnretninger.

Dette vil bidra til at ressursene brukes der sikkerhetsgevinsten er størst.

Avslutning

Sjømat Norge støtter målet om høy sikkerhet ved bruk av løfteinnretninger om bord på skip. Samtidig må nytt regelverk være risikobasert og forholdsmessig.

Vi ber derfor Sjøfartsdirektoratet om å sikre at forskriften i større grad differensierer mellom ulike fartøytyper og driftsformer slik det er gjort for fiskefartøy, og at det etableres særskilte og mer fleksible løsninger for fartøy i havbruksnæringen, spesielt de mindre arbeidsbåtene. Vi mener dette vil bidra til å opprettholde et høyt sikkerhetsnivå samtidig som regelverket blir praktisk, kostnadseffektivt og tilpasset den maritime virkeligheten i havbruksnæringen.

Vennlig hilsen
Sjømat Norge

Hilde Flåten

Direktør organisasjon og arbeidsliv, advokat

(sign.)